

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 606/2023-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duřu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **TELEKO & TELECOOPER, spol. s r. o.**, Stredná 2, Banská Bystrica, IČO 31 598 480, zastúpeného advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s. r. o., Komenského 14A, Banská Bystrica, IČO 36 862 461, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Kočička, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 104/2021 z 30. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 3 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Cdo 104/2021 z 30. marca 2023 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“, alebo „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 14 Co 225/2009-1214 z 5. apríla 2011 potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) č. k. 9 C 219/2003-1120 z 12. júna 2009 vo výroku, v ktorom bola uložená žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi (t. j. sťažovateľovi) ušlý zisk vo výške 584 491,46 eur s 8 % úrokom z omeškania od 1. januára 2005

a sumu 9 958,17 eur z titulu vypracovaného znaleckého posudku firmou BB Consulting s. r. o. V časti uloženej povinnosti odmenu správcovi konkurznej podstaty vo výške 19 879,83 eur a v zamietajúcej časti týkajúcej sa odmeny daňovej poradkyni [REDAKOVANÉ] vo výške 1 991,63 eur odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil. V prevyšujúcej zamietajúcej časti rozsudok okresného súdu potvrdil.

2.2. Na základe podnetu žalovaného podal proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozhodnutím č. k. 2 MCdo 17/2011 z 21. decembra tak, že zrušil druhostupňové, ako aj prvostupňové rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola uložená povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi ušlý zisk za obdobie od 31. decembra 1998 do 31. marca 2001 vo výške 584 491,46 eur s úrokom z omeškania 8 % od 1. januára 2005 a odmenu za znalecký posudok firme BB Consulting s. r. o. vo výške 9 958,17 eur. Proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, na základe ktorej ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 591/2012-55 zo 4. septembra 2013 zrušil toto rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora. Najvyšší súd následne mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol rozhodnutím č. k. 2 MCdo 15/2014 zo 16. decembra 2014.

2.3. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu uvedenému v bode 2.1 podal aj žalobca, t. j. sťažovateľ. Jeho dovolanie smerovalo proti častiam napádaných súdnych rozhodnutí, ktorými súdy nepriznali žalobcovi ušlý zisk za obdobie od 1. apríla 2001 do 31. decembra 2004. Najvyšší súd uznesením č. k. 2 Cdo 399/2013 z 27. novembra 2014 zrušil rozsudok krajského súdu, ako aj okresného súdu v celej časti, v ktorej došlo k zamietnutiu žaloby žalobcu, to znamená nielen v časti položky ušlého zisku. Považoval za nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí vo vzťahu k opakovaným námietkam žalobcu, že v rámci ušlého zisku v sume 8 130 321 Sk si tento uplatnil aj úrok z omeškania (v časovej hodnote peňazí) a jednotlivé položky skutočnej škody uplatnené v pôvodnom znení žalobného návrhu, ktoré boli vzaté späť 27. júna 2005.

2.4. Okresný súd následne rozsudkom č. k. 9 C 219/2003-1482 z 15. apríla 2015 zamietol návrh žalobcu (sťažovateľa, pozn.), ktorým sa domáhal od žalovaného zaplataenia ušlého zisku za obdobie od 31. decembra 1998 do 31. decembra 2004 vo výške 1 197 070,30 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne od 1. januára 2005 do zaplataenia (výrok I); zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal od žalovaného zaplataenia sumy 55 632,34 eur ako zmluvnej odmeny vyplatenej Advokátskej kancelárii JUDr. Peter Kočička s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 1. januára 2005 až do zaplataenia (výrok II); zamietol návrh žalobcu, v ktorom sa domáhal od žalovaného zaplataenia sumy 1 991,63 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne od 1. januára 2005 až do zaplataenia ako vyplatenej odmeny daňovej poradkyni [REDAKOVANÉ] (výrok III); žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19 879,83 eur s úrokom z omeškania 8 % ročne od 1. januára 2005 až do zaplataenia ako náhrady za odmenu správcovi konkurznej podstaty JUDr. Ľudovítovi Paulovičovi v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok IV); v prevyšujúcej časti týkajúcej sa úroku z omeškania zo sumy 19 879,83 eur návrh zamietol (výrok V); zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal od žalovaného zaplataenia sumy 49 790,87 eur ako odmeny za odborné poradenstvo firmy ASSET a. s. s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 1. januára 2005 do zaplataenia (výrok VI). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok VII); posledným výrokom uložil obom sporovým stranám povinnosť zaplatiť

spoločne a nerozdielne na účet súdu z titulu náhrady trov štátu sumu 10 550,28 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok VIII).

2.5. Okresný súd v rozhodnutí opísanom v predošlom bode uviedol, že nedoplnil dokazovanie nariadením ďalšieho znaleckého dokazovania v zmysle návrhu zástupcu žalobcu, pretože to nepovažoval za potrebné. V intenciách zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu sa súd prvej inštancie zamerlal len na podrobné zdôvodnenie zamietajúcej časti návrhu žalobcu z titulu ušlého zisku. Súd prvej inštancie poukázal na to, že sa žalobca pôvodne domáhal ušlého zisku vo výške 45 541 000 Sk za obdobie od 31. decembra 1998 do 31. marca 2001, vychádzajúc z rozdielu hodnoty goodwillu obchodnej spoločnosti k týmto dátumom. Po vypracovaní znaleckého posudku č. 15/2005 Znaleckou a poradenskou kanceláriou, s. r. o., a zmene právneho predpisu zmenil žalobu tak, že rozšíril návrh o položky i) a j) ako skutočnú škodu a o položku k) ako položku ušlého zisku za obdobie k 31. decembru 2004 o sumu 8 130 321 Sk. Najvyšší súd prikázal súdu prvej inštancie zdôvodniť zamietnutie návrhu v rámci požadovaného ušlého zisku v sume 8 130 321 Sk, ktorá mala predstavovať úrok z omeškania v časovej hodnote peňazí a jednotlivé položky skutočnej škody uplatnené v pôvodnom návrhu a ktorá bola zobratá späť. Okresný súd pôvodne nariadil znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou ÚSI (č. 11/09) na otázku, či spôsob výpočtu ušlého zisku použitý pri vypracovaní znaleckého posudku č. 15/2005 Znaleckou a poradenskou organizáciou, s. r. o., je v súčasnosti v odborných kruhoch všeobecne zaužívaný. Tiež mu bola uložená povinnosť vypočítať ušlý zisk za obdobie od 31. decembra 1998 do 31. marca 2001. Rozdiel medzi použitým vzorcom pre výpočet ušlého zisku medzi znaleckým posudkom č. 15/2005 a posudkom ÚSI bol len v označení termínu súčasná hodnota ušlého zisku (SH) a budúca hodnota (BH). Vzorec pre ich výpočet bol rovnaký, oba výpočty zohľadňovali premennú úrokovú mieru. Pokiaľ potom súd priznal nižšiu než požadovanú sumu z titulu ušlého zisku žalobcovi, bolo to: 1. z dôvodu, že priznal túto sumu len k 31. marcu 2001, keďže po tomto termíne by považoval priznanie ušlého zisku v rozpore s dobrými mravmi – súd nemal dôvod zadávať požiadavku znaleckej organizácii vypočítavať ušlý zisk po období od 31. marca 2001, pretože v tej dobe akciová spoločnosť vytvorená z personálnych a materiálnych prostriedkov žalobcu a vykonávajúca totožný predmet činnosti ako žalobca dosahovala v roku 2002 porovnateľný zisk, aký mal naplánovaný žalobca, a 2 z dôvodu, že ÚSI pri výpočte ušlého zisku nezohľadňoval položku skutočnej škody na rozdiel od znaleckého posudku č. 15/2005. Postup zvolený znaleckou organizáciou BB Consulting, s. r. o., nepovažoval ÚSI za správny, pôvodne neboli položky v bodoch e), f), g), h) uplatnené, pri týchto došlo k späťvzatiu návrhu. Pokiaľ najvyšší súd rozhodnutím uložil okresnému súdu rozhodovať aj o týchto nárokoch, súd uviedol, že o nárokoch pôvodne označených v bodoch e), f), g), h) nemohol súd rozhodovať z dôvodu späťvzatia návrhu.

2.6. Krajský súd následne na odvolania žalobcu a žalovaného rozsudkom č. k. 14 Co 516/2015 z 19. mája 2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a určil, že žiadna zo sporových strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

2.7. Napokon proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal sťažovateľ (aj žalovaný, pozn.) dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením. Sťažovateľ vymedzil svoje dovolanie dôvodmi podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ vymedzil nevykonaním navrhovaného dôkazu –

doplnením znaleckého dokazovania znaleckého posudku ÚSI č. 11/09 v otázke vzniku a výpočtu ušlého zisku po 31. marci 2001, ako aj arbitrárnym odôvodnením napadnutého uznesenia. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP sťažovateľ vymedzil odklonom od judikatúry v procesnoprávnej otázke odstraňovania rozporov v znaleckom dokazovaní.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Základnou výhradou sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti je nevykonanie ním navrhovaného dôkazu (doplnením znaleckého dokazovania znaleckého posudku ÚSI č. 11/09 v otázke vzniku a výpočtu ušlého zisku po 31. marci 2001), ktorý mal byť podstatným pre rozhodnutie vo veci. Nedostatočne vysporiadanie sa s touto otázkou malo predstavovať porušenie nielen jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ale aj práva na uplatnenie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Rovnaká námietka bola už základom aj jeho odvolania a dovolania. Sťažovateľ v tomto kontexte tvrdí, že okresný súd pri znaleckom dokazovaní nesmel a nemal obmedzovať znalecký ústav pri stanovovaní obdobia, dokedy mal byť zisťovaný a počítaný ušlý zisk. Toto obmedzenie je podľa sťažovateľa nesprávny postup okresného súdu, ktorý ho mal ukrátiť na jeho nárokoch dosahujúcich ústavnoprávnu dimenziu. Dovolací súd mal na túto námietku sťažovateľa odpovedať iba všeobecnými frázami a okrem toho sa mal dopustiť skutkového omylu tým, že akceptoval hodnotenie podriadených súdov, že išlo o nepotrebný dôkaz. Sťažovateľ proti tomu namieta, že nemohlo ísť o nepotrebný dôkaz, pretože tieto údaje získané znaleckým dokazovaním nebolo možné nahradiť žiadnou inou argumentáciou, a to ani vlastnou úvahou súdu.

4. Sťažovateľ síce uznal, že rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu vysvetľovali dôvod, prečo bol v uznesení o nariadení znaleckého dokazovania zo 6. júna 2007 určený interval (31. decembra 1998 až 31. marca 2001) zisťovania ušlého zisku (aj keď tento dôvod vo svojej ústavnej sťažnosti neuviedol, pozn.), ale tento bol podľa sťažovateľa negovaný kasačným rozhodnutím najvyššieho súdu č. k. 2 Cdo 399/2013-1433 z 27. novembra 2014, a preto ak najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nevyhovel sťažovateľovým námietkam týkajúcim sa nevykonania ním navrhovaného dôkazu, podľa sťažovateľa sa dopustil svojvoľného a arbitrárneho procesného postupu na podklade skutkového aj právneho omylu. Ako dôsledok sťažovateľ nedostal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu odpoveď na otázku, prečo nie je žalovaný zodpovedný za vznik ušlého zisku po 31. marci 2001.

5. Sťažovateľ vyčítal najvyššiemu súdu, že v napadnutom rozhodnutí sa aj s dovolacím dôvodom sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vysporiadal iba príliš všeobecne, a teda arbitrárne. Sťažovateľovi v tomto kontexte chýbalo hlavne to, akým spôsobom najvyšší súd aplikoval právne závery z judikatúry na posudzovaný prípad z hľadiska sťažovateľom namietaného odklonu najmä v procesnoprávnej otázke odstraňovania rozporov v znaleckom dokazovaní – konkrétne medzi znaleckým posudkom č. 15/05 predloženým do konania sťažovateľom a medzi znaleckým posudkom č. 11/09 vypracovaným ÚSI Žilina na podnet súdu, a to v podstatnej odbornej otázke pre rozhodnutie – či vznikal ušlý zisk i po 31. marci 2001.

6. Napokon sťažovateľ namietal, ako sa najvyšší súd vysporiadal aj s jeho dovolacou otázkou náhrady trov konania, ktorú podriadil tiež pod dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Sťažovateľ totiž vychádzal z premisy, že ak výška plnenia závisela od znaleckého posudku, nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 9 C 219/2003-1120 z 12. júna 2009 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 14 Co 225/2009-1214 z 5. apríla 2011 priznal sťažovateľovi ušlý zisk vo výške 584 491,46 eur s príslušenstvom a sumu 9 958,17 eur ako súvisiace náklady za vypracovaný znalecký posudok. Odvolací súd (v štvrtej, poslednej sérii rozhodnutí, pozn.) podľa sťažovateľa nevysvetlil, prečo bol toho názoru, že v danom prípade výška plnenia požadovaného sťažovateľom nezávisela ani od znaleckého posudku, ale ani od úvahy súdu. Zo spisu je pritom preukázané, že všeobecné súde pri ustáľovaní výšky ušlého zisku vychádzali z troch rozličných znaleckých posudkov, pričom dva z nich predložil sťažovateľ a jeden (kontrolný – na preukázanie správnosti sťažovateľom predloženého znaleckého posudku č. 15/05 po pripustenej zmene žaloby) nariadil súd, na základe ktorého bolo čiastočne žalobe vyhovievané. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa v napadnutom rozhodnutí k tejto dovolacej argumentácii sťažovateľa žiadnym spôsobom nevyjadril. Toto pochybenie najvyššieho súdu predstavovalo okrem porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu aj porušenie jeho práva vlastniť majetok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je porušenie jeho práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru), základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (čl. 46 ods. 3 ústavy), práva vlastniť majetok (čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP:

9. Základom oboch dovolacích dôvodov sťažovateľa bola jeho námietka, že okresný súd na jeho návrh nerozšíril znalecké dokazovanie. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí pomerne všeobecne odkázal na odôvodnenia súdov nižších inštancií, konkrétne takto: „*Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa v odôvodnení stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Oba súde nižšej inštancie v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery.*“ Sťažovateľ totiž v dovolaní a ani vo svojej ústavnej sťažnosti nespochybňoval konkrétne odôvodnenie okresného súdu, prečo nerozšíril znalecké dokazovanie na návrh sťažovateľa (uvedené v bode 2.5 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ale iba samotný fakt, že tak neurobil. V tomto kontexte preto nemal dovolací súd dôvod sa zaoberať konkrétnymi dôvodmi nerozšírenia znaleckého dokazovania nad rámec už uvedenej citácie. Sťažovateľ teda nepochybne mal odpoveď na otázku, prečo nie je žalovaný

zodpovedný za vznik ušlého zisku po 31. marci 2001, a túto odpoveď mal ešte pred vydaním samotného napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

10. Sťažovateľ argumentoval aj tým, že toto odôvodnenie okresného súdu (čo sa týka dôvodov nerozšírenia znaleckého dokazovania, pozn.) bolo „zrušené“ kasačným rozhodnutím najvyššieho súdu č. k. 2 Cdo 399/2013 z 27. novembra 2014. Na túto námietku najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí uviedol: *„Odvolací súd taktiež vyhodnotil, že nie je správna úvaha žalobcu v tom, že pokiaľ dovolací súd posúdil dovolacie námietky ako dôvodné, zároveň akceptoval jeho názor v otázke časovej hodnoty peňazí za obdobie od 01.04.2001 do 31.12.2004. Ako je zrejmé z dovolacieho rozsudku NS SR sp. zn. 2Cdo/399/2013, dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a rovnako prvoinštančného súdu z dôvodu nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, teda z dôvodu zistenej vady konania v zmysle ustanovenia § 237 OSP. Zároveň dovolací súd uviedol, že pokiaľ ide o rozšírený žalobný návrh v časti o ušlý zisk v sume 8.130.321 Sk za obdobie od 01.04.2001 do 31.12.2004, sa súdy nižšej inštalácie dostatočným spôsobom vysporiadali s otázkou, prečo v uvedenom období už žalobcom uplatnený ušlý zisk vzniknúť nemohol.“* Z uvedeného je zrejmé, že táto argumentácia sťažovateľa bola jednak zavádzajúca a jednak na ňu najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí relevantným spôsobom odpovedal.

11. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí neodpovedal na námietku sťažovateľa týkajúcu sa nerozšírenia znaleckého dokazovania arbitrárnym spôsobom. Všeobecnejšia odpoveď najvyššieho súdu bola determinovaná práve tým, že sťažovateľ nespochybňoval konkrétne odôvodnenie konajúceho súdu o nerozšírení znaleckého dokazovania, ale iba samotný fakt, že konajúci súd nevyhovel jeho návrhu na rozšírenie znaleckého dokazovania. Ústavný súd zároveň dodáva, že súd, ktorý nariadil znalecké dokazovanie, neobmedzoval znalecký ústav pri stanovovaní obdobia, dokedy mal byť zisťovaný a počítaný ušlý zisk. Špecifikácia obdobia, za ktoré sa zisťoval a počítal ušlý zisk, bola totiž úlohou konajúceho súdu, ktorý rozhodol o znaleckom dokazovaní, a nie úlohou ustanoveného znalca. Súd preto v žiadnom prípade nemohol „obmedzovať“ znalecký ústav, ako vo svojej ústavnej sťažnosti uvádzal sťažovateľ. Taktiež neobstojí sťažovateľova argumentácia, že ním požadované rozšírenie znaleckého dokazovania nebolo nepotrebným dôkazom, pretože údaje získané znaleckým dokazovaním nebolo možné nahradiť žiadnou inou argumentáciou, a to ani vlastnou úvahou súdu. V skutočnosti totiž rozsah znaleckého dokazovania závisí od argumentácie strán a následného odôvodneného rozhodnutia súdu s ohľadom na relevantný skutkový stav v predmetnej veci (ako to bolo aj prípade sťažovateľa, pozn.), a nie od ustanoveného znalca, ktorý je do konania pribraný väčšinou až po tom, čo je rozsah znaleckého skúmania ustálený. Vzhľadom na tieto závery sa preto ústavný súd úplne stotožnil s hodnotením najvyššieho súdu v napadnutom rozhodnutí, a to že nerozšírením znaleckého dokazovania na základe návrhu sťažovateľa konajúce súdy neznemožnili sťažovateľovi uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, ktorá by predstavovala porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Ústavný súd teda konštatoval, že najvyšší súd aj napriek častokrát prvoplánovej povahe argumentov sťažovateľa sa jeho tvrdeniami relevantným spôsobom zaoberal a svoje závery formuloval jasne a zrozumiteľne.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP:

12. To, že okresný súd nevyhovел sťažovateľovmu návrhu na rozšírenie znaleckého dokazovania, bolo podľa sťažovateľa aj podkladom dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Sťažovateľ právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP formuloval takto: *«nesprávne právne posúdenie (nesprávny výklad) právnej otázky procesného charakteru „odstraňovania/odstránenia rozporov medzi Znaleckým posudkom č. 15/2005 Znaleckej poradenskej kancelárie s. r. o. z 30.05.2005 a medzi Znaleckým posudkom č. 11/2009 Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity zo 14.01.2009“ v prieniku s nesprávnym právnym posúdením (nesprávnym výkladom) procesného postupu upraveného v ustanovení § 191 CSP o voľnom hodnotení dôkazov upravujúcich proces dokazovania postupmi uvedenými v 4. hlave CSP a vo väzbe na zákonnú požiadavku kladenú na štruktúru odôvodnenia súdneho rozhodnutia podľa § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP.»* Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na to, že sťažovateľ v rámci tohto dovolacieho dôvodu zdôvodnil nesprávne právne posúdenie spochybnením skutkových zistení súdov nižších inštancií a zdôraznil, že tieto skutkové otázky nemôžu byť relevantné z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia. V ďalšom najvyšší súd uviedol: *„Dovolací súd zastáva názor, že spôsob vyhodnotenia dôkazov, resp. doplnenia dokazovania pre zistenie skutkových okolností prípadu, ako aj spôsob vyhodnocovania existencie príčinnej súvislosti na základe skutkových okolností v konaní, sú otázkami skutkovými a ich riešenie vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zároveň k nedostačujúcemu odôvodneniu napadnutého rozsudku sa dovolací súd už vyššie vyjadril k namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Zodpovedanie predmetných otázok je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Tým, že dovolateľ 1/, ako aj dovolateľ 2/, sa nestotožňujú so závermi odvolacieho súdu, ktorý odobril postup súdu prvej inštancie, v podstate spochybňujú jeho skutkové závery. Uvedené odôvodnenia dovolaní podaných z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľov s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Preto námietky dovolateľov 1/ a 2/ týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov považuje dovolací súd za neopodstatnené. Navyše, úlohou dovolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).“*

13. Uvedené zhrnutie najvyššieho súdu sa ústavnému súdu javí ako príliš všeobecné, čo je dané aj tým, že v rámci tejto odpovede spoločne odpovedal nielen na čiastkové dovolacie argumenty sťažovateľa, ale aj na argumenty jeho protistrany, ktorá taktiež podala dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Hoci formálne bol rovnaký dovolací dôvod [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], strany v konaní ho totiž podopreli diametrálne odlišnou argumentáciou, ktorá by si zaslúžila dve rozličné odpovede. Avšak vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu ústavný súd nezistil žiaden podklad, ktorý by naznačoval možnosť porušenia tohto

základného práva vo vzťahu k sťažovateľovi. Sťažovateľ totiž v tom, ako formuloval právnu otázku, zavádzajúco poukazoval, že táto sa týka odstraňovania rozporov v znaleckom dokazovaní, pričom ako konajúce súdy viackrát opakovane vysvetlili, žiadny rozpor v znaleckom dokazovaní nenastal. Iba sťažovateľ sa nestotožnil s rozsahom, v akom okresný súd nariadil (nerozšíril) znalecké dokazovanie. V každom prípade tu už išlo o otázku, s ktorou sa najvyšší súd dostatočne vysporiadal v rámci dovolacieho dôvodu sťažovateľa podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj sám najvyšší súd správne uviedol v už uvedenej citácii (a spôsobom, ktorý odobril ústavný súd v predošlej stati, pozn.). Z už uvedených záverov vyplýva, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí ústavne konformným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa rozsahu znaleckého dokazovania a ústavný súd preto nie je oprávnený ani povinný do napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v tomto kontexte zasiahnuť.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy:

14. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy konštatuje, že jeho obsahom je záväzok vytvoriť efektívny mechanizmus na uplatnenie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Sťažovateľ tento mechanizmus využil a o jeho žalobe bolo právoplatne rozhodnuté. Ústavný súd preto uzatvára, že iba samotnú skutočnosť, že konečná náhrada takejto škody nie je podľa predstáv sťažovateľa, nemožno považovať za porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno možnosť porušenia sťažovateľom označeného práva v ústavnej sťažnosti stotožňovať s jeho procesným úspechom v napadnutom konaní, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

K námietke týkajúcej sa náhrady trov konania:

15. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP okrem svojej nosnej argumentácie týkajúcej sa nevykonania navrhovaného dôkazu (rozšírenia znaleckého dokazovania) namietal aj to, že odvolací súd rozhodol nesprávne o trovách konania, ak neprihliadol na to, že ak výška plnenia závisela od znaleckého posudku, nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Na túto dovoláciu námietku najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí žiadnym spôsobom nezareagoval.

16. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí skutočne nezaoberal žiadnou námietkou sťažovateľa týkajúcou sa trov konania. Po preskúmaní samotného dovolania sťažovateľa, ktoré bolo súčasťou sťažovateľom pripojených príloh, ústavný súd zistil, že hoci sťažovateľ namietal do určitej miery aj zmätočnosť výroku odvolacieho súdu týkajúcu sa náhrady trov konania, nemožno uzavrieť, že by to namietal ako ďalší dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolanie sťažovateľa je vo svojej argumentačnej časti rozdelené do dvoch častí [prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP]. Toto dovolanie na 20 stranách je rozdelené do 72 bodov, pričom náhrady trov konania sa sťažovateľ dotkol iba v bode 18, ktorý pôsobí iba ako doplňujúca poznámka vo vzťahu k namietanej zmätočnosti v zmysle nerozšírenia znaleckého dokazovania podľa návrhu sťažovateľa. Sťažovateľ totiž v žiadnom ďalšom bode ani v rámci zhrnutia neuviedol, že ide o osobitný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Navyše sťažovateľ v tomto bode 18 svojho dovolania ani nenaznačil svoju neskoršiu argumentáciu v ústavnej sťažnosti (zhrnutú v bode 6 odôvodnenia tohto

uznesenia), ale iba lakonicky poznamenal, že odvolací súd, čo sa týka trov, neudržateľne aplikoval § 255 ods. 2 druhú vetu CSP (pričom neuviedol ani žiadny dôvod, prečo by mala byť aplikácia predmetného ustanovenia Civilného sporového poriadku zo strany odvolacieho súdu neudržateľná, pozn.).

17. V každom prípade ústavný súd v rámci materiálnej ochrany ústavnosti prihliadol aj na rozsudok odvolacieho súdu č. k. 14 Co 516/2015-1527 z 19. mája 2020, ktorý uviedol: *«Odvolací súd potvrdil ako vecne správne aj závislé výroky o trovách konania a trovách štátu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania pred súdom prvej inštalácie a posudzovaní správnosti a zákonnosti tohto rozhodnutia, bral odvolací súd do úvahy ako dôležitú skutočnosť, že v čase rozhodovania súdu prvej inštalácie za účinnosti zák. č. 99/1963 Zb. - OSP platilo ust. § 142, ktoré obsahovalo aj ods. 3 - pre prípad, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu alebo od znaleckého dokazovania. To ustanovenie sa do zák. č. 160/2015 Z. z. nepremietlo, súdna prax však vychádza zo zásady, že pokiaľ v obdobných prípadoch je strana v spore úspešná v základe nároku, je zásadne úspešná v spore (v priznanom rozsahu). V súdnej veci ale odvolací súd nemohol nezohľadniť a ponechať bez dôsledkov na rozhodovanie o trovách konania skutočnosť, že uplatnená škoda voči štátu v zmysle zák. č. 58/1969 Zb. pozostávala z viacerých čiastkových nárokov skutočnej škody a tiež ušlého zisku. V prípade skutočnej škody musel byť každý čiastkový nárok posudzovaný osobitne (odmena SKP, odmena mandatória, odmena ekonomickej poradkyne, odmena za poradenstvo firmy ASSET, a. s., zapltenie znaleckého posudku vypracovaného na žiadosť žalobcu), pričom úspech mal žalobca len v prípade položky za znalečné, a za odmenu SKP, v ostatných položkách skutočnej škody bol neúspešný. Pokiaľ ide o uplatnený nárok z titulu ušlého zisku, aj v tomto bol síce žalobca úspešný v základe nároku, avšak v priznanom finančnom vyjadrení bol neúspešnejšou stranou (približne 2/3). Preto v danej veci bolo namieste aplikovať ust. § 255 ods. 2 veta druhá, ktoré najlepšie a najpresnejšie vystihuje „úspech“ oboch sporných strán.»*

18. Ústavný súd teda konštatuje, že odvolací súd dostatočným a ústavne konformným spôsobom vysvetlil, prečo pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval podľa § 255 ods. 2 druhej vety CSP. Teda aj keby ústavný súd uznal argument sťažovateľa, že najvyšší súd pochybil, ak sa nezaoberal jeho „dovolacou námietkou“ týkajúcou sa náhrady trov konania, vzhľadom na precízne odôvodnenie odvolacieho súdu v tejto časti (ktoré v dostatočnej miere odpovedá aj na všetky neskoršie námietky sťažovateľa, ako ich uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti, pozn.) by nebolo možné dospieť k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu. Naopak a vcelku paradoxne, aj vzhľadom na dĺžku samotného konania (2003 – 2023) by formalistický postup ústavného súdu, ktorým by znova vrátil vec najvyššiemu súdu, aby napravil svoje opomenutie, žiadnym spôsobom neprispel k ochrane základného práva na súdnu ochranu sporových strán, resp. ich práva vlastníť majetok. Jediným reálnym výsledkom by totiž mohlo byť opakované zamietnutie dovolania sťažovateľa „rozšíreného“ o námietku zmätočnosti týkajúcu sa náhrady trov konania.

Záver:

19. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo,

prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nemohli byť v okolnostiach posudzovanej veci porušené sťažovateľom označené články ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval vo svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu